Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРП И МОЛОТ
СОЮЗ СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК
ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХ СТРАН СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

СЕРГАЛ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ЕРА, 3 июнь, 1976 шу. • № 68 (5295). • Мах 2 кеп.

Боахамашта юкъерча кооперацеи агропромышленни интеграцеи ларда тIа юртбоахама производствана специализацеи концентрацеи елга дIахо дегIадоаладара хьакъехьара

КПСС ЦК СОЦАМ

1. Боахамашта юкъерча кооперацеи агропромышленни интеграцеи ларда тIа юрта боахама производствана специализацеи елга дIахо дегIадоаладара, мехка юрта боахама доал дара организационни формаш эргабоахеи тоаргаш хьакъехьа Генгарлин секретара, ца нох Л И. Брежнева дина предложенеи бийца а йийца КПСС Центральни Комитето лерхI КПСС XXV съезд кхоьбалъяь уж хьоалхIа меро-приятеи вахяре чакхъяхкар дIаяа даргдоацаш хIама да, хIаъта уж IалъамаIе бокхуа политически, экономически социальни лоархIам болаш а дургьа аьнна.

Коммунистически парте, вай наччалъялкхеоан дерригача советски халкьон тIоаргIа низаш тIаухийт юртбоахама производство тешаме дегIабоатIнIгIа IалашIара. Мартоскен а производство, юрта хьайпор общественни отношеней керда система.

Лешински кооперативни плана-ларда тIа юрт эргаякхкара юрта боахама хIамаш хьагара низаш сихха дегIадоаладаь ергира экономика планагIа деIгIакхулара хьаъаза боргбоа-Iалашдеи дола тешаме экономически хьалаш хьолар, интенсификаци яр тIеберабаьлк никъ дергарIа чакхбаханаш, IаIма - технически прогресса керада карагIдьинараш юкъедаьхьар, материально - технически база тIеоIIаьр, юрта тIеоIIа-на комплексни механизацин хIинзаин яр, лаьттанга шерра мелнораш яр, материальни безам собственнех болу деIгIа-нишка принцип кхочушбар, халкьа юкъера, коллективни къыст - къастача наьхен хьаиташ тIаIIи шийса тергар, юрта а бахача нъка вахара хьал тоадара тIеторашъа социальни мероприятеи система чакхъяккхар.

КПСС аграрни политика IаIмах ларда тIа а шийса а оттаяь хIинар, иш низаш оаргIдоахаш хIинар хьохьехьа юрта боахам дегIабоатIнера дьахача хьокхамаш. ЦК маргоски ГIалнум хIинначуа тIехьарIа лерригIа а динамично а дегIакхарца яькьа тIа хIинар из дешъа. ДIадахуа шерашка сага-сих лоархIам юртбоахама продукци боаккхиIга аьлъеIга дакъа гергга а, ца хIинар, ца низ-ца, ца шу боаккха бахача наха 23 миллион сат тIаккийтта вале а. Юрта боахама энергетически низаш цу юкъа а, шозза шу хIинар хIинад, юртага кдоаза гергга дуккхагIа кхьаьчаь минерални уло6ренеш, балха шоьдешъаьд 14 миллион гектар сомгIа хIай дешъа аьлъати. Лакхбеннаш алатIй а кхиче юртбоахама культурай а хьувкъам, хьайбайн коа тIарча оахазарийн продуктинаеть эйеннай Колхозашкен совхозашкен кхъьбера-ма оасарле 1.6-оза лекхъеннай.

Дикка алсамдьаьнал колхозхоттен совхозий боллюшти хьатIаухь пайдеш, юртага-на бахача наьх сомгIа хIинар, IаIма - технически база кхочушбар, ларда тIа юрта боахама масеннаьш коллективизаци еча хана колхозашта а специализаци юрта кIоаргIа лаьцна ВКП(б) ЦК ноябрьски (1929 ш.) Пленумо дацза даргдоацаш лаьрхIар хьайбай, шу-рий, алата, къайола а колхозни совхозаш тIаIIи хIоаккар IаIоаш. Шера юкъера лаьрхIаеь барХIлагIеча пятилеткеча юртбоахама продукци боаккхиIга 13 процент алсамдьаьр, шу дуъ-къе оасаренаш сектора 17 процент а доаллеи.

Юрта боахам дегIабоатIнаша белгалгара ауоцаьмаш ца-дара - парте ух тIехьарчуе шерашка баьчча балха йохкхаIлаьрех йолча экономически технически итогех лаьр. Цу хьалха-хьалха боахамаша лоархIеме хьал хьохIилгIар халкъа материальни культурни пахара боарам дара. Советски халкъа дара парте кертгера дехкарех цаI хьадхкхиа оттедара.

2. Хана тохкамах чакхъяхкача а историчеча дегIахарца ше тIоаргIе прогрессивни хилар дIехьехьача а хьалха даттача общественни система дарца тIа аьт Советски Союза юрта боахам Юрт социалистически хьисенеи эргаякхкара ерригача этапашка парте хьалхе пеллеяй лениски кооперативни планаца, по белгалбы КПСС-а охархоп кердара ца вахарга хIунда кIиннь генгальни нижь, истере чуъь эргара-дьяьлха кхочашдьаьл кагий ахархоп боахамаш доккхий социалистически хьисапе лаьтта деллядара нишъе тIа доахIигта.

Дукхха доакъош долча боазамашка лаьттанзара йолча продукци йоаккхиIга, къастта а хьайбай боахаме, дукхагIа дакъе эламIгача бригадашеи фермашеи леладу, из бахьан долаш вха а материальни ресурсаш а дIа-кха сиъ, комплексни механизаци елга, керда прогрессивни технологи къхьолоIга вIашIгIолхьайташ, рентабельность лохьо.

Дукхача областашка, краяшка, республикашка юртбоахама производства эффективность лаьхьара дехкар вохха йолаш йоаш йоьа бригадашеи фермаш вIашагIьттанара кхочуьаь-де гIерт, Iалашеи экономически хьалаш герхалдеш спе-циализаци а да еш, производство вIашIтехьIьяккхара, цун технологе даькье хинна оваьи тIара хуцIамаш терхал а да деш Цхьабакъда уу наькъо, колхозаши совхозаши йоккха-гIа еш ъьаьхь деш хинначо мо-мара, вIIаваш дукха доакъош долча боахамаш доакъа кхоачамбаларан.

ХIама хьалу низаш дIахо дегIабоатIнаро оба6ешъо дIадех юртбоахама производство вIашIтIехьIьяккхара приш-циально керда никъ лоцIлара, цунна иоаргIа специализаци елга, IаIма - технически прогресса карагIдьинарех шерагIа пайда эцар дуъь6а боахамаш вIашIтIехьIьяккхара, IаIмох IIанзарча практикон хьаьхьох лаьттах, къхьегIараш, техниках, интенсификаце кхийолча факторех санна динагIа пайда эцара, хIаъта цун лоарца тIа продукци дукхагIа яккхарга а юртбоахама производства эффективность лаькъара бола тешаме никъ из болга. Боахамашта юкъерча специализаци концентраци совбленаш а нар экономикана юкъ дика воздействи а туш я Молдавски ССР, Белорусски ССР, Украински ССР, Краснодарски краь, Мэ-рийски АССР, Воронежски, Пензенски, кIыча а областеи-кен республикашкен болх бечь йоккхийча хьайбай леладе-ча фермай, комплексий, кIыча бахахий юкъера предприятеи дукхагча масалашка хьеж жача. ХIанз мехка болх бечь я 6 эзар гергга боахаманта юкъера специализаци а, объединени, организаци, предприяти Опыто хьа ма-хьокхара, продукце единица яккхара цига дIадолар 2,5-оза кIдьта до дIадоаьа мах 1,5-2-за кIеизгагIа бе специализаци долча боахамашкарчуе. Боахамаша юкъерча кооперацена тIа-тIа дукхагIа юкъеч колхозашта совхозаши. Из процесс хьинаре хьаллоан колхозашка совхозий боллюшеи.

Шеррача кооперирование ларда тIа юртбоахама производствана специализацеи концентрацеи елга а, ца вай хIинарча хьа-я КПСС Центральни Комитет.

Нагахьа санна коллективаша ца еча хана ихархоп шоай доо-дальхьара хIиттача боахамашта кооперированни ыале, юрта боахаме концентраци яра хIинзаи процесс эттара хьала белгалйоаьа индустриальни хьа-сапера лакха товарни предприятеш кхайр дуъь6а колхозийн совхозийн низаш вIашагIтохар-вернигача боахамашта юкъера специализаци кIоаргIара, лоа-кхоаш юкъерча бувзамий кер-да формаш хьакхларца а дегIа-харца а, производства структуре а хьисапе а оалаи тIара тайп-тайпара доакъош долаш хиларе, колхозашкен совхозашкен производствана концентраци ледара яь хIлара доахIитта лаьтеп хьайбаьш ледареча индустриализаци дагадоу, ма-дарра вIашагIтIехьIьяккхара рузкъех пайда боаккхиIга, ма-дарра вIашагIтIехьIьяккхара рузкъех пайда боаккхиIга, ма-дарра вIашагIтIехьIьяккхара, хIаъта цох хьалхарчуе а, объек-тивно хIинзаза яргIобашш я, из-за зувш а терхал ца еш а йитти бен болш я. КПСС ЦК Генеральни секретара парте XXV съезде белгал ма-дакъкхара, хьи-нарегIа чакхбаха беза специа-лизаци концентраци яра тIа-берзабаь никъ. Вай организаторски болх планировани елга, экономически рычагех пайда эцар массе а оаргIоахьара ца деш хIинзаи деза цу прогрессивни процесса. КIоаргта специализаци концентраци яра тIабе-да юртбоахама производства эффективность лаькъар.

Социализма ъьалашка юрта боахама специализацеи концентраци елга оваьи тIара тарда капиталистическиеча, хIаъта цох хьалхарчаьа а геттара кхиче бесса ца. Капитализма хьалашка юрта боахаме чIоаг-гIлу кризисни яьлеешъ, цу дакъа-на деш доа доал монополешка а кхъье хIалакхьуу милионаш кагIбе кхъерш даьр-ной. Производства средствай общественни доалахьеи ларда тIа болча социалистически юрта боахама специализаци кон-центраци планагIа вIашIтехь-йоаккха, дерригача халкъа ва-хара хьал тоадар духьх хIамаш хьагара низаш дегIадоаладара тIаерзаяь процесс я.

4. Юртбоахама специализаци концентраци елга дукхха оаргIоаьа а бувзамий а. Мехка хьахинна товарна ялат, боамби, шокара свекла, банала-ларш сом, комаеи, чай, ци-трусаш, виноград, лен, шуъ-ра, тIа доакхкхаш йола йоккхий специализированни зоваш. Зо-нальни специализаци елга дIа-хо я юкъерчаза дагардаь. Пла-новни юртбоахамеи органаш деклъярайа я из массе а оаргIо-рахьара эргабоахаш тоае, юрт-боахама продукци, бакъалхIар йоккхаш духьх, цунна дIадолар йохдар духьх мехка хIара рай-онан лаьттах, выггуъь болча ланан-климатически экономически хьалех пайда эцилга вIашIтIехьа а доакхкхаш.

Уж тIехьIьяркна шерашка дикка дегIаух юртбоахама продукце цхьаьна доа тайнаш пхьаркеча хьаббаш леладеча фермай, комплексий, кIыча бахахий юкъера предприяти-ца дукхха масалашка хьеж жача. ХIанз мехка болх бен я 6 эзар гергга боахаманта юкъера специализаци а, объединени, организаци, предприяти Опыто хьа ма-хьокхара, продукце единица яккхара цига дIадолар 2,5-оза кIдьта до дIадоаьа мах 1,5-2-за кIеизгагIа бе специализаци долча боахамашкарчуе. Боахамаша юкъерча кооперацена тIа-тIа дукхагIа юкъеч колхозашта совхозаши. Из процесс хьинаре хьаллоан колхозашка совхозий боллюшеи.

Шеррача кооперирование ларда тIа юртбоахама производствана специализацеи концентрацеи елга а, ца вай хIинарча хьа-я КПСС Центральни Комитет.

Нагахьа санна коллективаша ца еча хана ихархоп шоай доо-дальхьара хIиттача боахамашта кооперированни ыале, юрта боахаме концентраци яра хIинзаи процесс эттара хьала белгалйоаьа индустриальни хьа-сапера лакха товарни предприятеш кхайр дуъь6а колхозийн совхозийн низаш вIашагIтохар-вернигача боахамашта юкъера специализаци кIоаргIара, лоа-кхоаш юкъерча бувзамий кер-да формаш хьакхларца а дегIа-харца а, производства структуре а хьисапе а оалаи тIара тайп-тайпара доакъош долаш хиларе, колхозашкен совхозашкен производствана концентраци ледара яь хIлара доахIитта лаьтеп хьайбаьш ледареча индустриализаци дагадоу, ма-дарра вIашагIтIехьIьяккхара рузкъех пайда боаккхиIга, ма-дарра вIашагIтIехьIьяккхара, хIаъта цох хьалхарчуе а, объек-тивно хIинзаза яргIобашш я, из-за зувш а терхал ца еш а йитти бен болш я. КПСС ЦК Генеральни секретара парте XXV съезде белгал ма-дакъкхара, хьи-нарегIа чакхбаха беза специа-лизаци концентраци яра тIа-берзабаь никъ. Вай организаторски болх планировани елга, экономически рычагех пайда эцар массе а оаргIоахьара ца деш хIинзаи деза цу прогрессивни процесса. КIоаргта специализаци концентраци яра тIабе-да юртбоахама производства эффективность лаькъар.

Социализма ъьалашка юрта боахама специализацеи концентраци елга оваьи тIара тарда капиталистическиеча, хIаъта цох хьалхарчаьа а геттара кхиче бесса ца. Капитализма хьалашка юрта боахаме чIоаг-гIлу кризисни яьлеешъ, цу дакъа-на деш доа доал монополешка а кхъье хIалакхьуу милионаш кагIбе кхъерш даьр-ной. Производства средствай общественни доалахьеи ларда тIа болча социалистически юрта боахама специализаци кон-центраци планагIа вIашIтехь-йоаккха, дерригача халкъа ва-хара хьал тоадар духьх хIамаш хьагара низаш дегIадоаладара тIаерзаяь процесс я.

4. Юртбоахама специализаци концентраци елга дукхха оаргIоаьа а бувзамий а. Мехка хьахинна товарна ялат, боамби, шокара свекла, банала-ларш сом, комаеи, чай, ци-трусаш, виноград, лен, шуъ-ра, тIа доакхкхаш йола йоккхий специализированни зоваш. Зо-нальни специализаци елга дIа-хо я юкъерчаза дагардаь. Пла-новни юртбоахамеи органаш деклъярайа я из массе а оаргIо-рахьара эргабоахаш тоае, юрт-боахама продукци, бакъалхIар духьх, цунна дIадолар йохдар духьх мехка хIара рай-онан лаьттах, выггуъь болча ланан-климатически экономически хьалех пайда эцилга вIашIтехь-йоаккха, дерригача халкъа ва-хара хьал тоадар духьх хIамаш хьагара низаш дегIадоаладара тIаерзаяь процесс я.

4. Юртбоахама специализаци концентраци елга дукхха оаргIоаьа а бувзамий а. Мехка хьахинна товарна ялат, боамби, шокара свекла, банала-ларш сом, комаеи, чай, ци-трусаш, виноград, лен, шуъ-ра, тIа доакхкхаш йола йоккхий специализированни зоваш. Зо-нальни специализаци елга дIа-хо я юкъерчаза дагардаь. Пла-новни юртбоахамеи органаш деклъярайа я из массе а оаргIо-рахьара эргабоахаш тоае, юрт-боахама продукци, бакъалхIар духьх, цунна дIадолар йохдар духьх мехка хIара рай-онан лаьттах, выггуъь болча ланан-климатически экономически хьалех пайда эцилга вIашIтехь-йоаккха, дерригача халкъа ва-хара хьал тоадар духьх хIамаш хьагара низаш дегIадоаладара тIаерзаяь процесс я.

Партийни, советски, боахамий органашта тIадожадолда шерра кооперированни а еш, юртбоахама производствана специализацеи концентраци яра дегIакхулара, юрта боахам индустриальни ларда тIа боаккхача боаллол классса, социалистически промышленноста лоархIам халдаяза лаккхуу юртболага. Лаьтта леладелчуна хьайбаьш леладелчуни къхьегIараш хьалхарчуе а, техникаш-ма хьайбаьш агрегIобай буровой начальника Домаев Ножа керте латтача коллективо. Цу районе из йиьлагIа мехкадатта кIеж техай. IIхи миллиметр хулача штудере тIолла дийнахь буси 60 тонн мехкадатта ду скважино.

Скважина тохкача къастта дика къаьлийар бурудеттараша Арсаев ХIарона, Трудков Михаила, Гичаев Хьусе, бурудеттарий гIончаша Алаев Хьусена, Немов Андрея, кхы дукхачар а.

Д. ГАБАЕВ.

Москва, Кремль
28 май 1976 шу.

МЕХКДАЬТТА КIЕЖ ТЕХАЙ

Уьк деношка Iалашъата бокхуа кхаь хилар Грозненски буруш тохара балхий управленеча лаьттаи ченаш техкарашта, Духьхьашха Эльдарово яхача моттигера № 83 йолча скважинера кIаларча мелашкара мехкадатта кIеж техай. Скважина йоаккхача хьинаре хьакхийгар буровой начальника Домаев Ножа керте латтача коллективо. Цу районе из йиьлагIа мехкадатта кIеж техай. IIхи миллиметр хулача штудере тIолла дийнахь буси 60 тонн мехкадатта ду скважино.

Скважина тохкача къастта дика къаьлийар бурудеттараша Арсаев ХIарона, Трудков Михаила, Гичаев Хьусе, бурудеттарий гIончаша Алаев Хьусена, Немов Андрея, кхы дукхачар а.

Д. ГАБАЕВ.

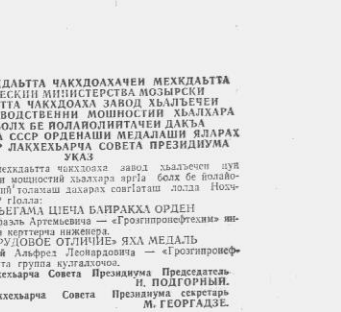

Гоаза токарь ва Газдев Хьусен. Грозненски районерча «Ингушский» совхозе уьк масеех шера дика болх бен хьавоаргIа из. Цудухьа совхозе массанена воовзаш а сий деш а ва коммунистически хьакъегIа-ма уларник вола Хьусен.

НислагIа пятилетка хаьнал хьакха кхочашъяраь, шиттаеь уьк шера IIаьхьача хана IIаьрга бетта тIаййна социалистически декхараш толамца кхочаш-дарах дукххаза ахчан премеши сийлен грамоташи тийнийт нов. Газдевна.

СУРТА ТIА: токарь Газдев Хьусен.

Я. ЦУЕВА сурт.

РЕСПУБЛИКА ХУДОЖНИКИЙ I СЪЕЗДЕ

Селхан КПСС Грозненски горкома заседаней зале чакхъяьлар Нохч-ГIалгIай АССР художникий хьахьара съезд. Съезде отчетан доклад йир республика художникий союза правление председателна М. Д. Сергеева, докладе йир ревизионни комисе председателна Н. Сачкова.

Пренешка кхъамъьлаш дир Нохч-ГIалгIай АССР художникий Союза члена художника-живописца Х. Далаева, архитектора Т. Ш. Шабдыкаева, живописца С. М. Сукоркова, художнико Л. Н. Царёвскае, республикна писателий Союза правление председателя Р. С. Ахматовас, художественни фонда директора А. А. Асуханова, скульптора А. Н. Софронова, архитектора З. С. Берковича, РСФСР художникий Союза правление секретара В. Ф. Шебланова, республика художникий Союза правлене партийни организаце секретара Т. А. Ахмелова, СССР художникий Союза правлене секретара М. Н. Смирнова, республика культура министра В. А. Татаева, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретара М. Ю. Бузуртанова, КъилбаседаIа ХIирийчеи, художника В. Салиева.

Съезде хержар республика художникий союза правлени ревизионни комиссин, РСФСР художникий IV съезда делегаташ.

Съезде балха нохье дакъа лаьцар республика Министрий Совета председателна заместителя Н. К. Байбулатова, Правлене председателлара вохьтержар Н. Бекичев.

Съездах йола отчет тIехьа тIаIовзийна номер тIа хьувзаь.

Доакъар Iалашдеча

Доакъар Iалашдар юрта боахама къаьхьегамхой керттерча декхарех цаI да. ХIара боахама пIIах шера тIа-тIа-ъьаьлар доакъар Iалашдерда вай, яхача дезнах къаьхьеш да уж хIинъ.

Уьк шерера 31 май тIаххочаш 31,4 эзар гектара тIара яри тIаьвинен дIайийнен бух хьекхай республика механизаторнах. Цу ду хенна комсомольчул 9 эзар гектар дукхагIа я на.

Цигара чуийача баьъьх кийчаьь 7 эзар тонн йоа, 8 эзар тонна силос. 23 эзар тонн сенаж, дакъхкхал 4 эзар тонн бьший витаминни хьзар. Доакъар Iалашдара балхаш-ний Шелковской районе боазамашка

ТIехьарча хана сихлаь сенаж кийчаьра балгаш Грозненски Сунженски районашка. Сунженщина хIинзаи 2376 тонн сенаж а елай, тIаъта Грозненски районе юрта боахама къаьхьегамхоша — 5270 тонн.

Цуша цхьаьна хIинъ а йоаккхаш. Цу хенна комсомольчуьл Назтеречни, Ачхой-Мартановски, Урус-Мартановски, Шалински районашка.

Ишшта Ачхой-Мартановски район 31 май тIаххоачаш кийчаьь сенаж 200 тонн мара Доакъар Iалашдара балхаш — 800 тонн хIъьа Шалински районе хIинъ а боазамашта ца тайпа доакъар кийде.

ДИКА ХЬУВКЪАШ ЛАТТ

Дика леладу «Ингушский» совхоза Коригов Султана кулгалдева механизированни отрядо гучIъьаь уьк цюра бIаьстенан дIайийнеча культурашта Iуналлелга 475 гектара тIа генираш кхечу отриде. Хан - хIинъаьх шозза кулгалдар яьй цу культура. Оасара бIаьшш IIаьхьара дала IIамашаккхаран хIинъ 740 гектара тIа йолча къаьхьегамхоша культнашан ея отряда механизаторан.

Из болх бен къастта дика къаьхьег механизаторша Келигов Аматирен Фаргиев ЧIахьмадиев Бадма кормаш дикъе-на дахьIIна 160—180 процент кхочаш ца еш ди цIаьдайийнарех цIаьрех хIинъаь.

Культнаша ешше а оасара бьашш йоазра гербиндаш тох хьажкIашта Цага хьинаре дала дахь Коригов Мусас. Цо1-шиъ-хь балха норма — 120 процент а йоа хIара зийнаьъа-на хьокхамаш.

ПоагIа йоаккхо ю отриде IаIдийна культурашта хIиш эзарга. ХIана догIаи хьисепе хийт детача шиъ установеца «Iин хий тохаш да Из болх бен бе механизаторан Булгучев Юсупа Iалаудина Мусан Бадма нормаш ца еш ди IадIах«тIаш цар я.

Цхьаьна хIинъ а доагIа Iуналлар бахьан долаш дика хьувкъаш латт отрядо кхеко еригга культурашта

Уьк шера шозшта хьалхачара латта хIиттарш кхочашдеригхIарах шекар чIоаг Коригов Султана а цун новкъостий а.

А. БАСИЕВ.

СССР МЕХКДАЬТТА ЧАКХДОАХАЧЕИ МЕХКДАЬТТА ХИМИЧЕСКИЙ МИНИСТЕРСТВА МОЗЫРСКИ МЕХКДАЬТТА ЧАКХДОАХА ЗАВОД ХЬАЛЪЕЧЕИ ЦУН ПРОИЗВОДСТВЕННИ МОШНОСТИЙ ХЬАЛХАРА АРГIА БОЛХ БЕ ЙОДАВОЛИНЙТАЧЕИ ДАКЪА ЛАЬЦАРАШТА СССР ОРДЕНАШ МЕДАЛАШ ЯЛАРАХ ДОЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Мозырски мехкдаьтта чакхдоахе завод хьалъечеи цун производственни мощностий хьалхара яргIа болх бе йолалойнйтачеи доккхий толамаш дахарех совгIаташ лодда Нохч-ГIалгIай АССР тIолла:

КЪАХЬЕГАМА ЦIЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Татуров Рафаэль Артемьевича — «Грозгипронефтехим» института проекта керттерча нижнера.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Горбачевский Альфред Леонардовича — «Грозгипронефтехим» института группа куглалочеча.

СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатель
И. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
28 май 1976 шу.

ПАРТИЙНИ ДЕШАРА СИСТЕМЕ

ПОЛИТИЧЕСКИ КХЕТАМ ЛАКХБЕННА...

Республика политически дешара системе лайоларниий итогови заняташ. Цанна бІарчача шера ишоп Іомалаьчуа итог ешбаьлаьгІараш. Уьх лешара шера вай Іемкха вахаре бокхаьна лоарХІама собити — Коммунистически партге ХХУ съезд хиларна дувзаденна. ШоаШ Іомалаьр цуа исторически решенешна-дуне дешабаьГараша.

Ишттта итогови заняти хилар «Грознефтегеофизика» трестеча Іилма коммунизма деташ Іомадева группе. Цига деташ хиннав верриге а 10 сар — бергига а инженераши геологаши. Хьаьта дар пропагандист вар трёста керттера геофизик Воронов Алексей Алексеевич. ВорхІ цу да ю пропагандистала болх беш вола.

Цар итогови заняти хилар «Вай хенарча хьалашка идеологически вІаши духьал лоаттабеча кьосвсама баШхалонех, буржуазни идеологенен ревизионизманен, маонзма идеологенен политикинен духьал лоаттабу кьонсан лакхбанза бархбоашан хиларах КПСС ХХУ съезда кхар» аьна тема а болапи теоретически конференце хьисапе.

«Хіанзарча хенарча классови кьосвсама эгтара ираІа вола фронт я идеологи» яха доклад яьча вокххаГІвола геодезиста Пилько Иван Федорович дийцар тайп-тайпара соціальни системаш болу пачхьалкъенгаи машаре яхара ленински политика вай партге дІахьоча хена шин системаца — социалистически капиталистически — вайна классови кьосвсам «тІа-тІа духьатІа. ирлуш хиларах, коммунистически бІаргбуаш идеологенех юкъе шІаккха а машар хургбоаьш хиларах, цуа совгІа, социалистически мехкашкара, кьаьстта советски мехкара наьха вахар воча оагІораьва дуввара империалистически пропагандас ахьакхха а хІинк ца кхоьеш хиларах. Цох лаьна малхбузерча радиостанцена ош йола радиопередачаш ювІаш масалаш доаддир. Милитаристски малхбузерча мехкашкара ахоханан сурт бара дуьхьалара моастагІеча метте Къьлбеьхьен Африкера расистски Чилена доал деча фашистски а ДІахьотача маонстанцера кьонсан кьаьстта ирбенна хиларах, уж дуккеи кхоалгІа тІом хьоабе. Перташ хиларах, ю партге ХХУ съезде белгалдаккхарах дийцар цо.

Бахьана наха коммунистически кхетам дуче, партге ХХУ съезда исторически решенеш царна дІайоьвайтача а уж кхоамаІчеча а хІинкъе дакъа лоацап хала декхарйе на ваьх хІираваР, ю партге ХХУ съезде белгалдаккхарах дийцар цо.

Бахьана наха коммунистически кхетам дуче, партге ХХУ съезда исторически решенеш царна дІайоьвайтача а уж кхоамаІчеча а хІинкъе дакъа лоацап хала декхарйе на ваьх хІираваР, ю партге ХХУ съезде белгалдаккхарах дийцар цо.

Цо яь доклад кхы тІа хьалъюшш кхамаьл дир геолога Яковенко Лидия Васильевнаса. Цо дийцар буржуазни идеологенен революционизманен, маонзма идеологенен политикинен духьатІа кьонсан лакхбанза бархбоашан хиларах КПСС ХХУ съезда кхар» аьна тема а болапи теоретически конференце хьисапе.

«Хіанзарча хенарча классови кьосвсама эгтара ираІа вола фронт я идеологи» яха доклад яьча вокххаГІвола геодезиста Пилько Иван Федорович дийцар тайп-тайпара соціальни системаш болу пачхьалкъенгаи машаре яхара ленински политика вай партге дІахьоча хена шин системаца — социалистически капиталистически — вайна классови кьосвсам «тІа-тІа духьатІа. ирлуш хиларах, коммунистически бІаргбуаш идеологенех юкъе шІаккха а машар хургбоаьш хиларах, цуа совгІа, социалистически мехкашкара, кьаьстта советски мехкара наьха вахар воча

МОСКОВСКИ ОБЛАСТЬ Дукха хІ бойцашІ хьалхара иргІа болх бе йолаьш 10 шу дизар дездеш йола Чеховски полиграфически комбинат вай мехкан йоккхагІ-чоь нехан Кердагіа йолча техникица кийчьеь я иа, уьхаза прогрессивни технологи я балха йоьхь йолаьлаьш. Хенаь комбинате кепа етташ да 240 цІи йолаь, бетта 20 миллион гІирта, экземпляр тираж йойлаш арадина ал журналаш. Книжкани учебникаши арахецаш а доладеш.

Комбината полиграфисташа 10-ча пятилетка хьалхарча шера тІаийца шоай социалистически декхарйан толлица кхоачашдир. Производстза боарам соахка шу чакхдолаьнаш хиннзыуд 8,8 процент лаьклургбз, дукхагІча пикъе кхаьдна а оасарле лаккхьлара чотах а душ.

СУРТА ТІА: брошюровочно-переплетни пехера тера та теган журналаш вІашагІлотадеш йола машинаш.

Н. АКИМОВЕН
В. МАСТЮКОВЕН сурт.
ТАСС фотохроника.

ПРОИЗВОДСТВА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛАККЪЯРА

КАРАГІДАЬННАРАШИ ДЕ ДЕЗАРАШИ

Ишлагіча пятилетка шерашка Октябрьски Революце орден лелаеча «Красный молот» завода коллективна хьалхашка латтарашг доккхий а бекторхкоме а декхарйаш дІ. Цу шерашка къхьегама оасарле 36,4 процент лакх а еш промышленни производства боарам, 37 процент ГІаккетнІта лаборатория а завода коллектив, вешта аьлча ийслагІча пятилетка шерашка хиннач цкъа хьазвен дукхагІа.

Белгалдаккха деза, производство лассамъкхор дерригге а хІинк даьа аьнна къьхьегама оасарле лаккъера чотагІа вІашттІехьаккхаш дерхІинга. Хіьхьа цо шиЙ аргІагІа технологи эргайаккхаш тоьедгени производство дикагІа вІашттІехьйоаккхийгеп, ерригача производственни процессаша механизаци елга ІІІадехарга. Цу хьажехьа тоьъа йоккха опыт Іоаьь хилар теркалдича, иш кхоачашдуургдола хІама да.

Механизаци оборудовани хьаечь хІанз шерра пайда эш электросварка ечь, аппаратий корпусаша фланцаш йоахача кхоарам хІама а тІеч дакъа ба. Ишгта хІанзе а балха юкъе доладалаьдь зональни термёобработка а еш аппараташа дуго-вой электрошлакови сварка дІа, цкъахьа дика пайда а вІатайп-тайпара кердача механизмеки манипулятороки. Цо тоьро ду производствена механизаци елга тоаде а сварочни работаша хьажехьа шера спасалонаша пайда эш механизированни сталлажаш, унифицированни тара.

Производства эффективность лаккъера цхьа никъа ба материалаш, бедал, электроэнергеи кхоп беш дІаахийтар. Чакхъьянна пятилетка шерашка 12,2 миллион киловатт-сахьат электроэнергеи, 7601 тоьн уьз лоаттор дозагр, 350 тонн гаргга металлопрокат кхоьай коллективно. Цу шерашка дакъенна хьалхара 8,8 процент продукце дІа кал а. Изделеп пхе тайпара хьожавай дикала Знак. ИйслагІча пятилетка шерашка производствена эргайаккха тоьара ТІаерзаяь 582 мероприятеп чакхъьккхаяр заводе 3,45 миллион сом пайда хиннаб. Ишгта колхозчаша керттера хьокхамех кхоачашдир пхе шера плап.

Цхьабакъда кхоачашде карарг на дакъан дикар а «Геофизика» деташ. Завода бехкагІа мехкдаьттахошка дІахьанзаяр дуьхьа цементировочни насосаш, агрегаташ, экскаваьтта аппарата, ремонтни доаххаш къхьегаш ба коммуниста В. А. Вербнице бригадера ашка ІІхьарашг, фонтанни армагура цехера тоькарь Г. ГІ. Барабанов, республика Лаккехьарча Совета президиума депутата Н. ЧІмаженкова бригадера котельщикаш, плавильщик А. Антонов, обрубщица А. Семедов, болат лоалладер В. Баканов, кхы дукккабарш.

«ИйслагІча пятилетка ударнике яха знак ёина 80 сар ва знаде. ХІаьта «1975-ча шера соціалистически яхье котвальтар» яхар енна — 275 сар.

ДукхагІаолча цехий коллективаша кхоачаш а тІехьхоачаш а йай хьалхарча биъ бетта заданеш. Царна юкъе хьалхе леаеси я мехдаьтта аппаратура ,литейни, кузнечни цехий коллективаш. Кхаьсста дика хетт ййаьххача хана тІехьаоссаш хьаена мехкаьтта аппаратура цех-ух шера болу дика бе яьна. Валюни продукце ю арахецара биъ бетта плап цо кхоачашйир 107.2 процент, хІаьта кхаьсгама оасарле лакхьара плап — 104,2 процент. Ишгта дика кхьайгІар заднавешна хьалха биъ бетта плаваш кхоачашйаььа литейни кузнечни цехий коллективаша. Цу тайпара коллективаш къьхьегама тоодаьь ерригача завода балха хьожахаш а. Производственни фонд хІора сома продукце дІа кхоачашдар 4,8 процент лаьклеи-наД, хьалхарча квартале планнаД совгІа кхоьаьь 98 заяр сома малха хиларах, вайна дар задани а 55 заяр сом совгІа тІехьхоачашъьяй. Духьхьал цу цхьан хьалхарча квартале хьожавай 114 тоне вьаяь, 1 заяр 3 кловатт-сехьат электроэнергеи, 612 тоин условни доагор.

Цхьабакъда завода балхахкан юкъе кхоачашбоашаран дика яьнаІча карг хургда. Хіанз а тІехьа кхоачашъьяй мехкдаьттта оборудование, номенклатурни керттера тайпан арахецара планаи. Зехьа йоьш йола материаиаш, бедал, электроэнергеи кхоьнгеннаеча а тоъьал лакхьа ца шер юкъара боарам. ЦхьабОлча цехашка къьхьегама оасарле дегІаахар тІехьадуе болхьол аланеш дІадаларах. Тоъьал йоаьь материаиаш дехкдаттаи метр хиллал дола чуйе шеноп, кхоъ обшежитп, берпй беъьн 760 сага лаьрхІа пионерий лагера, профилактори-рийп керда больничпи корпусп, 600 сага іоха мотпш курсаш болаш зал а болаш дола культура Шаь. кхыйола объекташ.

Красномолотовацан чуйпна боаьх пятилетке хьалхарча шера плап хьажехьаршс гІиртап. Къьстта хьпнар айдепна къьхьегар ца парте ХХУ-ча съезда сийна болча къьхьегама пазте. Съезд хьаедаде хьалха цар къьхьега

КПСС ЦК СОЦАМ

(Ойистедолар. Доллаур 1-ча оагІо тІа).

Отраслевя белгалоргІа производственни объединенеш вІаларгІвех производства бовдамгеи продукце къаьстача таЙпеи специализаци болаш дола бохамаш гІвнайбелгалоргеи хьежжа цхьанахь алминистрацин райове сапна масеех. а. е общесте. края, республике доозонашка. Цу белгалоргІа «ІашагІвех селекцеи гн лелаларн. племенной гІулакха, лаьтта лелаларан хьайбаш лелаларан, прогрессивни индустриальни технологеи ІашагІехьЙоахь. лаьрхІа болча продукце къаьст-къаьста таЙпаш арахецеи кхЙолоп Інлма-производственни объединенеш е

Дуккхача совхозашкеи колхозашкеи къаьстта Казахстан, Сибиргебеи. Кхайбаседа Кавказа, Уралеи Поволжьеи яраьлка, доккхийча боарамех лаьтташ лелаеч. Указза кІенга ян бохамашка индустриальни лард тІа товарни продукци арахецар оптимальни боарамашка ДІакхоачалца пайда эдаиза йола бохамашца юкъе специализацин концентрацин яра торопаш. Цхьабакъа цу колхозашкеи совхозашкеи бохамий чурча хозрасчетни подразделений кооперацера инзболитвараца, царна юкъера производственни бувзаман «ГоагІдарца цхьана, бизнагІа пайда яьа бохамашца юкъера специализацин производстве концентрацин хьелглаш йолча торопех.

Производственни гІулакх деча сфере а. ХІаьта ишта производственни йоацача сфере а цхьана дарбани культурно-бытовни учреждеиеи хьарца еш йолл кооперацин массанзьа шерра легІайолаг еза.

7. КПСС Центральни Комитето союзни республикан компартей ЦК-ен Министрий Советаттен, парте крайкоматтен обкоматтен, автономни республикай Министрий Советата, крайисполкоматта облисполкоматтен, СССР Госпланан, СССР юрта бохамаш Министерстваца, колхозний совет-та, СССР кхачан промышленности Министерстваца, СССР йагача промышленности Министерстваеи царна маттигтерча организатген тІаделлад, дакъа лоаллаш юрта бохамеи перераьбатывающи промышленностен Інлмахой, кулгалхой специалистаин болаш, шерра колхозхой, совхозхой кхыча предприятейн болхлой юкъе а озаш, маттигтера хьаллаин кхоачамин, хІьаьта ишта боамбн, дуга, шелкача свекла, хьайбиитта доазкъар доаккхаш долча хий дехкачеи докьаьлачеи лаьттаи тІарча производства интенсификаци яр духьа бохамашца юкъерча объединенешца мелиоративни болхаш эттара хьалхарча арГІана чакхдехара а.

КПСС ЦК верхІачох бохамашта юкъерча кооперацеи агропромышленни интеграцеи ларца тІа специализацини концентрацин яра тІулакх толаме чакхдехкар дуккхача лаькье юртарча кьаьстагамхой, Інлмахой, специалистий, хьежжа ца органий болхлой хьинарах тІИша цз Іеш цу лоарХІам болча болча специалистачеи индустре терриччча доаккъаьна, мехкарча ерригача министерстваеи недомственни лоаьнаа даькъах я тІийна хургаа.

В Бохамашта юкъерча кооперацеи агропромышленни интеграцеи лард тІа специализацини концентрацин яра процесс кооперировани ечз, из керда этап хилара тарра, дакъа ха балха практике хинна йоацача цхьаллочу организационно-бохамаш, планово-экономически, правови, финансовни материально-техническин дешаех йола законодательни ден юкъехкхула сарра тІуьдаденно долга теркал а деш, КПСС ЦК-ас СССР Министрий Совет лекхарийла юболхмонта юкъерча организацеи агропромышленни интеграцеи лард тІа юртбохаама производства специализацини концентрацин яра стимулированни ерггІола, моттигера инициатива дегІайолаеригІола бохамашта юкъерча агропромышленни предприятеехь производственни объединенешеи, финансировани, кредитовани материально-технически ресурсеи пайда эцилга цу белгалоргІа «ІашагІвех селекцеи гн лелаларн, племенной гІулакха, лаьтта лелаларан хьайбаш лелаларан. Декхар лаьтт рузькъа дукхагІа пайда дургболча тайпара йалдахІитарах, ресурсаш дІа-юха ца екъарах, уж эттара хьалха хьайбиг формашташ кхыча йолаш йолча объективни рекомендацин яра йолхІитарах, керда производственни гІирсаш хьалделлеп долаш долчарна реконструкцин елгеи вІашп рационально лузаш лелаларах.

КПСС ЦК партийни, советски бохамеи организацинга дІахоіт специализеи, концентрацин кооперацин яра лелаксна цхьана специализацин производстве концентрацин хьелглаш йолча торопех.

Производственни гІулакх деча сфере а. ХІаьта ишта производственни йоацача сфере а цхьана дарбани культурно-бытовни учреждеиеи хьарца еш йолл кооперацин массанзьа шерра легІайолаг еза.

7. КПСС Центральни Комитето союзни республикан компартей ЦК-ен Министрий Советаттен, парте крайкоматтен обкоматтен, автономни республикай Министрий Советата, крайисполкоматта облисполкоматтен, СССР Госпланан, СССР юрта бохамаш Министерстваца, колхозний совет-та, СССР кхачан промышленности Министерстваеи, СССР йагача промышленности Министерстваеи царна маттигтерча организатген тІаделлад, дакъа лоаллаш юрта бохамеи перераьбатывающи промышленностен Інлмахой, кулгалхой специалистаин болаш, шерра колхозхой, совхозхой кхыча предприятейн болхлой юкъе а озаш, маттигтера хьаллаин кхоачамин, хІьаьта ишта боамбн, дуга, шелкача свекла, хьайбиитта доазкъар доаккхаш долча хий дехкачеи докьаьлачеи лаьттаи тІарча производства интенсификаци яр духьа бохамашца юкъерча объединенешца мелиоративни болхаш эттара хьалхарча арГІана чакхдехара а.

КПСС ЦК верхІачох бохамашта юкъерча кооперацеи агропромышленни интеграцеи ларца тІа специализацини концентрацин яра тІулакх толаме чакхдехкар дуккхача лаькье юртарча кьаьстагамхой, Інлмахой, специалистий, хьежжа ца органий болхлой хьинарах тІИша цз Іеш цу лоарХІам болча болча специалистачеи индустре терриччча доаккъаьна, мехкарча ерригача министерстваеи недомственни лоаьнаа даькъах я тІийна хургаа.

В Бохамашта юкъерча кооперацеи агропромышленни интеграцеи лард тІа специализацини концентрацин яра процесс кооперировани ечз, из керда этап хилара тарра, дакъа ха балха практике хинна йоацача цхьаллочу организационно-бохамаш, планово-экономически, правови, финансовни материально-техническин дешаех йола законодательни ден юкъехкхула сарра тІуьдаденно долга теркал а деш, КПСС ЦК-ас СССР Министрий Совет лекхарийла юболхмонта юкъерча организацеи агропромышленни интеграцеи лард тІа юртбохаама производства специализацини концентрацин яра стимулированни ерггІола, моттигера инициатива дегІайолаеригІола бохамашта юкъерча агропромышленни предприятеехь производственни объединенешеи, финансировани, кредитовани материально-техническин

БАЛХА САННА СЦЕНЕ А

Йоккхача цехе фенг тIаьхьовзае гIертан возл кIайбенна корта бола, юкъерча дегIана цхьа-кхоначе. Сиха э хьаькхан-та а лоь цуьн кулгаш. Цигке ловза говза артист дагалоцийг. Цо бIаргьакъача, селлера цьажренна ду цо ше деш воаллар.

Ц1у хана хьагIаденача цхьан кхоначу боллхочу цхьа тIама хиттаяца цхьаннахьа а дIаэха-ца цхьаннахь а. Цигахь хьагIаденача йиттта цхьа хаттар дича, цо юкъагIа дитар ше деш дар. Цунна кхаъмаьл деш цхьа тIама а яьккха, юха а шиг болх бе дIаэттар.

Из ва «Красный молот» заво-да слесарь Тетеевский Михаил Давыдович, 30 лиц за по механически цех с халдаэза болх бу. Ухх тIехьъарча хан-наьла строгальщик волаш хин-нав ца. Шиг когаметта цу балха тIа Чугунов Николай Ioма а вац, слесарал деш ва из хIинц. Шиг хана вIезнга нах Iомабаьбан цо. Из волча кас-каста практике бальше ухлу Грозненски мехкадьятта института механически факультета студенташ а.

Баьккъа моллагIа а шийгара гIо-лоохьоргад эпаш хьагIаца-на сагIюъ йоагаяь юхавалий-таваи Михаил Давыдовича, муьказваш аьина юхатеттавац. Цудухьа массеза а из волча хIама хатта уз нах.

Из дика воаз заводе дика болъло хьларах тарра. В. И. Ленин вах 100 шу дуъаш боьл-ча, цох барах вобIайбинг медаль енна Тетеевскена, хIаьта 1971 шера цунна елар «Знак почета» яха оргон.

— Хьал дагарьяьлл уж, дуъха ма-йий уж-м, — аьлар по шийна тийнача сийлен грамотех.

Ишгта из балха тIедь къаьхьа-гема петараш, коммунистически къаьхьегама ударник Тетеевский Михаил Давыдович.

Баьъла харцхургдан заводерча нахи из самодеятельни артист хларах тарра а дика воаз аьча. Цо ду заводе балха величя 1946 шера денз ца хаддаш художественни са-модеятельносте диззаг дакъа лоаш хьаоаIа Тетеевский...

Фашистски Германи советски хлалъо эпаяь ныккхача Котла-лой 30 шу дизар белгалдоаяь-кхаш цу завода культура ЦIги-гIа оттадена концертага лидуъ-гIа петтарг дуъха болъхьгIен-гIабар. Царна юкъе бар цу тIем тIа хинна, орде-нашн медалеш боаяьха ветера-наш а. Цига Михаил Давы-ловича композитора В. Мура-деле хьаькха «Вухенвальски набат» яха илли аьча, цхьаьк-хха саг чувоаяш сиина сатий-на яр аза чу. Фашистана дитт-на боллаше а дIачулехкаш га-зовой камерашка нах боабеш хиннаца ну лагерёх долча нл-лес дуккха хIама дагадоьхIат-ташка. Цига дагадоьхIат-ташка. Цига дагадоьхIат-ташка. Цига